

Florián Sivák, Z bojov KSČ proti buržoáznemu parlamentarizmu (1921 - 1938), Pravda, 1981, s. 283

Z hľadiska aktuálnosti v časovo najvhodnejšiu dobu bola vydaná publikácia Floriána Siváka *Z bojov KSČ proti buržoáznemu parlamentarizmu (1921 - 1938)*. Udalosti, ktoré začali hýbať novovzniknutou Československou republikou v pomerne krátkom čase od jej vytvorenia ukazovali, že sa formuje niečo nové, revolučné, pokrokové. Ako autor uvádza, toto nové hnutie sa začalo rozvíjať v pomerne krátkom čase od vzniku republiky. A práve od definitívneho ustanovenia Komunistickej strany Československa sa muselo začať počítať s progresívnou prácou jej poslancov na pôde parlamentu. Na tieto snahy a úspechy poukazuje práve F. Sivák vo svojej práci.

Autor rozdelil prácu okrem úvodu a záveru do troch hlavných častí, členených do kapitol. V prvej časti *Politické a právne základy vzniku československého buržoázneho parlamentarizmu* autor prechádza od vzniku československého štátu k vzniku a vývoju československého parlamentarizmu. Poukázal na korene, z ktorých československý buržoázny parlamentarizmus vychádzal a na systém, z ktorého tento parlamentarizmus čerpal existenčné podmienky až do roku 1938. Autor zdôraznil úskalia, cez ktoré prechádzala napr. realizácia volebného práva v republike. Treba konštatovať, že volebné právo patrilo v pomere k druhým buržoázno-demokratickým štátom v Európe k najdemokratickejším, čo si buržoázia pomerne skoro uvedomila a začala tieto svoje demokratické omyly naprávať jeho obmedzovaním. Práve z dôvodov, aby vynikli všetky úskalia, cez ktoré musela komunistická strana hneď po svojom vzniku prechádzať, autor zaradil do svojej práce rozbor orgánov poslaneckej snemovne, volebný a ústavný súd, pätku a rokovací poriadok poslaneckej snemovne. K lepšej orientácii pre smery bojov politických strán a k stanoviskám komunistickej strany sa autor zaoberal aj systémom politických strán.

V druhej časti *Z bojov poslancov KSČ na pôde Národného zhromaždenia za hospodárske požiadavky pracujúcich* autor už konkretizuje parlamentnú činnosť komunistických poslancov. Komunistická strana využívala všetky možnosti, ktoré jej parlamentná tribúna poskytovala. Z týchto miest odznievali zásadné postoje komunistických poslancov k zahraničnej politike, k hospodárskej situácii, k postaveniu robotníckej triedy, k sociálnopolitickým zákonom, k buržoáznej pozemkovej reforme a jej realizácii. Parlament bol miestom, z ktorého komunistickí poslanci pranierovali nedostatky buržoázneho

systemu a poriadku. Interpelovali vládu a jednotlivých ministrov k všetkým problémom, zákrokom polície a četníctva, k nedostatkom v zásobovaní a pod. Autor konkrétne uvádza zásadné vystúpenia komunistických poslancov v jednotlivých prípadoch. Treba úplne súhlasiť s autorom, že počas celej existencie buržoáznej republiky to bola iba komunistická strana, ktorá v celej svojej činnosti aj na pôde parlamentu presadzovala požiadavky poľnohospodárskych pracujúcich. Autor taktiež zdôraznil, že práve všetky tieto teoretické a praktické skúsenosti, ktoré strana získala v týchto rokoch, využívala najmä v ostrých triednych bojoch národnodemokratickej revolúcie po roku 1945.

V tretej časti Z činnosti poslancov KSČ za politické požiadavky pracujúcich, autor obsahol politické obranné boje poslancov KSČ proti reakčným zákonom a právnym normám, ktoré mali perzekučný charakter. Taktiež poukázal na porušovanie poslaneckej imunity voči komunistickým poslancom a snahu reakcie obmedzovať buržoázny parlamentarizmus. Dôležitou otázkou, ku ktorej pristupovali komunistickí poslanci veľmi zodpovedne, bola národnostná otázka v republike. Autor poukázal na vývojové fázy v národnostnej politike komunistickej strany až k jej vyhranenému postoju.

Ako autor uviedol, jedným z vážnych problémov, s ktorým komunistická strana neúnavne bojovala, bol postoj buržoáznych politických strán v zahraničnej politike a to najmä ich stanovisko k nadviazaniu politických stykov so Sovietskym zväzom.

F. Sivák v svojej práci postupne poukazoval na skutočnosť, že komunistická strana si počas štyroch volebných období nazbierala dostatočné množstvo skúseností z bojov proti buržoáznemu parlamentarizmu. Nielen, že v intenciách marxisticko-leninského učenia využívala parlamentnú pôdu na presadzovanie svojich zásad a zámerov proti buržoázii, ale tieto skúsenosti vedela zúročiť po roku 1945.

Okrem zoznamu použitej literatúry a prameňov sú v práci F. Siváka zaradené prehľadné tabuľky k jednotlivým uvádzaným témam a sedem príloh, v ktorých sú pre čitateľa uvedené dôležité informácie z výsledkov parlamentných volieb do poslaneckej snemovne, zoznam poslaneckých klubov v parlamente v období od roku 1935-38 a rezolučný návrh zákona na obranu štátu, ktorý predložil v roku 1936 v poslaneckej snemovni K. Gottwald.

Publikácia F. Siváka sa vyznačuje nielen presnosťou zoradených faktov, ale aj názorným poukázaním na historický vývoj činnosti komunistickej strany a jej poslancov na pôde parlamentu.

Katarína Zavačká